

Püha
Jõulu õõ,

e h k

waese lapse Jõulu õhtu.

Kolmas trükk.

Tallinnas, 1905.

Trükitud G. Pihlaka kuluga.

V ü h a

D õ u l u ö ö

ehf

waeſe ſapſe Dõulu õhtu.

„Mina ei taha teid mitte waeſiks lapsiks jätta; mina tulen teie juurde.“
Johann 14. 18.

Fr. R. Krentzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

Kolmas trükk.

367.031 x

Tallinnas 1905.

Trükitud G. Pihtlaka kulguga.

180 2mt

Дозволено цензурою, г. Юрьевъ, 13 іюля 1904 г.

Trükitub H. Pöder'i trükitokjas, Narwas.

Paul.

Wiisil: Ma tulen taewast ülewelt.

See õnnistus on meitele
Sel ajal ilmud tõeste;
Et Issand sündind Mariast,
Ja nähti jõimes haledast.
Ta tulnud suurest heldusest,
Meid peastma patu, surma käest.
See üle hing end rõõmusta,
Ja kiida teda lõpmata.

Siis kuule armas Jesuke
Su laste palwed heldeste!
Neil olgu puhas süda, meel,
Ka rõõmsast laulgu nende keel.

Auu, kiitus, tänu Jesusel'
Siis jenni, kui saab osaks meil
See õnnis aeg, mill' taewas seal
Sind täest kiidab minu heal!

Waeje lapse Jõulu õhtu.

„Mina ei tahta teid mitte wae-
fiks lapsiks jätta; mina tulen teie
juurde. Joh. 14, 18.

Kõikidest oodetud püha Jõulu laupäewa õhtu oli kätte jõudnud. Päew ja õhtu, mis kõikide südameid rõõmuga täitis, ühel suuremal, teisel vähemal wiisil. Kõik lapsed ootasiwad kanatamata meelega, millal aga jõulupuud pidiwad oma mitmekarwa küünaldega põlema süü-

datud saama. Snnis ja püha jõulu laupäewa õhtu rõõmustab ka kõik furwa hingesi, sest nemad teadwad, et täna Betlemma lautas maailma Snnistegija on sündinud, sellepärast laulawad n'ad inglitega :

Wiisil: Wõta nüüd Jssandat wägewat kuningat kiita.

„Auu olgu Sumalal kõrges“ sai inglitest lauldud. Jesus on sündin'd, jaab täna ka meilegi ööldud. Laula siis ka, oh mu hing rõõmsaste ja, Taewa wäe hulgaga ühes. ::

Jesus tõi rahu, mis inime kautan'd ära, Lunastas surmast ja lõpetas pattude kára. Waenlase wäest, peastis ta ära meid tõest, Seks on ta ilmal ju tulnud. ::

Kõik, kes orjuses ammugi ihkades otsfid, Millal see abi neil tuleks, mis peale n'ad lootfid. Kiitwad ta nõuu, andwad t'al lõpmata auu, Taewa wäe hulgaga ühes. ::

Tänu ja kiitus jull', wägede Jssand Jehowa. Laulgu kõik keeled nüüd Jesuse Kristuse nimel Mis taewa all, hüüdku kõik rõõmsaste t'al: „Auu olgu Sumalal' kõrges!“ ::

Suba on õhtu kätte jõudnud; majades süüdatakse igal pool tuled põlema; kuna ühes suure wabriku linnas, kus alati masinate rattad klaperdasiwad, inimesed alles hakkawad suure rutu ja kiirusega koju poole tõttama, sest et nad alati tunni peal peatwad töösse minema ja sealt ka tunni peal peal jälle õhtule saawad, nii ka täna sel kalli jõulu-laupäewa õhtulgi.

Sellepärast on ka weel wabriku tööliste majad enamiste igal pool pimedad, ehk küll teiste majades ammugi kõik tuledega walge on.

Kuu pistab oma kahwatanud palet pilwete tagant wälja ja tema tumedad kollakad kullad kiired tungiwad läbi külmetanud afna ruutude ja walgustawad üht wiletsat pööningi kambri-fest, mis furwa waate pilti sünnitab. Afna all laua ääres istub üks waene kahaksa aastane poisike ja katab oma kahwatanud palefi kahe käega ning nutab libedaste. Ka kuul on sest hale meel, sest ta peidab ennast ruttu pilwe taha, aga ilmub juba teisel filmapilgul jälle uudise himust aetud nähtawale, et teada saada, mis poisikest nii wäga peaks furwastma, jellel kallil õhtul, kus kõik nii ütlemata rõõmsad on.

Pea aga peabki kuu tunnistama, et poisikestel asja ja põhjust küll on nutta ja furwastada. Tema waekekese wanemad on mõlemad surnud; oma emat ei olnud ta filmad näinudki, kuna aga tema isa oli öölnud, et ta üks hea inimene oli olnud, kes teda ütlemata õrnusega oli armastanud, ning nüüd taewas Jesuse juures pidi olema. Isa oli tihti armsast emast kõnelenud, kus juures ta omad filmad niiskeks läksiwad. Nüüd ei olnud temal head isa ka mitte enam; sest ühel õhtul, kui wäikene Karel, sest nõnda oli waeke poisikese nimi, jälle isat juba ammugi wabriku tööst koju ootas tulema, kuna

nälg ja wäsimus teda waewasiwad. Seal fai korraga üks lahti tõmmatud, — wõerad mehed kandsiwad tema waese õnnetuma isa furnult koju — üks masina ratas oli isa furnuks piigistanud. Sest ajast oli juba neli aastat mööda, aga Karel mäletas seda kõik nii wäga selgeste, just kui oleks see alles eile olnud; ta nägi alati isa werist furnu keha wõõriti muudetud näuga, ja tundis südames tema külma käsa kui praegu alles käega katsutawat. Iseäranis õhtutel tuli see kõik temale kõige elawamalt filmade ette ja meele, sest et isa siis alati koju oli tulnud ja tema eest hella armastusega hoolt ja muret kannud. Kui ta selle peale mõtles, siis tuli külm higi ta otsaesise peale, nii et ta muud ei jootwinud, kui et ta ka pea oma armsa isa ja ema seltsis Desuse juures wõiks olla, kus nii ütlemata hea ja ilus pidada olema, sest seda oli õnnis isa temale alati öölnud.

Waesjel poisikesel ei olnud ka ühtegi armast trööstijad, kes temale ühe korragi oleks öölnud, et Desus alati kõige laste juures on, ja neid nii ütlemata wäga armastab ja neid kõige häda ja kurja eest hoiab ja kaitseb. Üks tema lähidest oli teda enese juurde kaswatada wõtnud, ei mitte osawõtliku meele ega armu ja palastuse pärast, waid nende paari rubla eest, mis fogubus tema eest maksis. Poisike oli te-

male kõige suuremaks tüliks, sest et ta üksi raha, aga mitte waest last jätta ega katta ei tahtnud. Ta ei rääkinud temaga ilmasgi sõbralikult, waid sõimas ja taples ühtepuhku, kuna waene poisike selle juures üsna ilma süüta oli. Ta andis temale väga wähe ja sandi söömist, kuna poisike weel pool alasti pidi ümber jooksuma ja tädile niisugusi töösi tegema, mis tema wanaduse kohta sugugi ei kõlbanud, ja tema õrna liikmetele väga raske oli teha. Kogu päew oli tädi ühes wabrikus tööl ja häda siis waezele Karlale, kui ta õhta koju tuli ja misti tegemata oli, mis ta waeze lapselle tööks ette oli annud! häda temale, kui õel ja ülekohtune rahaarmastaja tädi märkas, et poisike jälle nutnud oli! siis haugutas ja sõimas teda unimütiks ja laisaksworstiks, kes tema kallist leiba ilmaasjata raisata, ning kellest mistit kasu ei ole waid aina Jumala päewawargaks on loodud keda wangirauad ootawad. Ühtepuhku sai õnnetu waenelaps tädi käest ilma süüta noomida, ja pidi tühja kõhuga oma wiletja aseme peale magama pugema.

Tänapel kallil jõululaupäewa õhtul oli waeze poisikese kurbtus aga iseäranis ütlemata suur, sest ta oli õlest matikesi, mida ta tädiga seltsis pununud, linna müüma kannud. Raua oli ta kibeda külmast hoolimata, pidanud ümberjooksuma, igal pool sai ta kalgi sõnadega minema jaade-

tud; inimestel oli ju palju tööd ja talitamist kalli jõulu-pühade ettevalmistamises, et omafete ja veel enam oma lastele jõuluringitus-tega rõõmu teha. Oh kui igatsewa näo ja silmadega piilus ta mõnestki prauksele jäemid ufest, uhkete wälja ehitatud jõulupuud filmates, mis kõik täis armsaid ja kallid asju olivad.

Oh kui õnnelikud on need inimesed ja lapsed, ohkas ta, ning pühkis külmetanud närus kuue käiksega oma niiskeid silmi. Tal tuli kõik selgeste meelde ja elawalt waimu filma ette, kus tal ka säherdune rõõm osaks oli olnud, kui isa alles elas! Isa aga oli nüüd külmas hauas, kuhu tema igatses järele minna! — Ta kuulis rõõmsa laste rõõmu kiljatamisi aga see ei aratanud tema sees mitte kadedust, waid ta soowis aga, et keegi ka temale ühe sõbraliku sõna pidi armastusega ütleva, mis temale isa surmast jaadik enam osaks ei olnud saanud.

Ta kuulis kui ühes majas lauldi:

„Kui armsast Jõulu-puu nüüd hiilgab,

Ta paistus wäga kallis meil!

Meid kõiki rõõmuga ta täidab,

Kui ütleb: „Jesús sündind teil!“

Kõik lapsed seiswad rõõmsal näol,

Silm naerab, süda rõõmuustab;

Oh õnnist rõõmu, kallil Jõulul,

Mis kõigi waimu juhatab!

Betlemma lauta — Jesuši waatma

Ta teda kiitma, tänama, —

Mei' tuleme teid jenna saatma
Ja walguft teile näitama!

Suur walguš paistab Jõulu õõsel
Oh rõõmu, rõõmu patustel'!
Müüd lapsed, wanad tõtke palwel,
Immanuel! toob elu teil!"

Ometegi wiimaks sai temale ka see õnn
osaks, et ta ometegi ühte suurde toreda ma-
jasse sai sisse kutsutud, kus proua praegu oma
tüdrukuga ühe suure koogi katki lõikamisel ame-
tis olivad. Poisikene, kes nii paluwa filma-
dega kõõgi ukse peal seisis, sai sisse kutsutud,
kus helde ja lahke proua kõik tema matid poole
rubla eest ära ostis, ning pealegi suure tassi
täie sooja kohwi ja jaia andis. „Täna on
kallis Jõulu-laupäewa õhtu, sellepärast, söö
wäikene ja ole rõõmus.“

Karel tänas kõige suurema tänuga ja rut-
tas lennul minema. Ta oli, ja wõis jälle
kord rõõmus ja õnnelik olla. Tema kojumi-
neku tee wiis teda just üle suure turu. Ta ei
suutnud oma uudisehimu mitte talitseda, et ta
kordagi neid kallid asju ei oleks silmitsenud,
kuna ta praegu ju nii ütlemata õnnelik oli. Ta
jõi laia filmadega kõik seda waatama, mis poe
afende peale ostjate sissemeelitamiseks oli wälja-
lautud. Siin seiswad fullatud pähkled ja õu-
nad, seal jälle kõigutasiwad toredad linnud ja
inglite kujud traatide külges. Kõik oli wäga

ilus ja tore, mis poisikeese meelt wägise püüdis wõrgutada; tal oli ju taskus ka raha, eks wõimud ta selle eest ka omale neid kallid asju saada: ta tundis hõbe raha tükki oma sõmede wahel, kuna kiusaja temale kõrwu fosistas: „Wõta ja osta, ja oled seda raha ka aitanud teenida.“ Üks parem heal aga ütles selle wastu:

„Ei!“ — Täis hirmu, tõmbas ta kae taskust ja jooksis ilma, et ta weel ümber ehk tagasi oleks waatanud, koju, sest ta kartis seda kiusatuse meelitust.

Koju jõudes tahtis ta kohe seda kiuslejat raha laua sahtlisse panna, aga oh häda? sest kui ta seda taskust tahab wõtta, siis ei ole seda enam olemaski. Pisukene hauk pükste taskus, annab sellest tunnistust, kus raha on saanud. Mis nüüd teha? Nuttu kui tuul, läheb ta tulnud teed tagasi ja otsib hoolega, lume pealt, kadunud raha, aga kõik on asjata! wõis olla, et raha ammugi juba lume sisse tallatud, wõi oli seda mõni ülesse leidnud. Ükski ei hooli nutja poisikesest; tema alandliku küsimiste peale anti temale aga kalja wastustid. Kurwa meelega poeb ta jälle pööningu kambri ja istub ahastawalt ja täis kartust tädi koju tulekut oodates. Korraga tõstab ta pead ja kuulab: ta on jalaastumise sammusid trepi peal kuulnud. Tema üle tuli jurma kartus, ta ei julgenud oma jilmi tädi ees näidata, sest ta kartis teda

ütlemata. Ta tahtis tädi eest ära põgeneda. Ta kargas wälgu kiirusega teise kambri ja pugest pimedamašse nurka, kuna ta tädit kuulis teises toas siunawat ja kätseawat! siis jooksis ta teisest trepist, kingad käes, alla uulitsale; tema tee läks ikka edasi ükskõik kuhu!

Pool teadmata ja kui ilmatahtmata kirjub teda üks nägemata wägi enesega ühes edasi, kummi linna wärawast wälja. Koht kuhu ta jõuab, on surnuaed, kus tema armsad ja kallid wanemad wiimist und puhkades ootawad, kummi Island neid püha ingli pasunaga saab üles äratama.

Ta oli juba sagedaste ennegi oma wane-
mate haudadel käinud ning sealt troosti ja rahu leidnud. Täna aga ei kõnni tema mitte ühtegi seda teed, sest suured rahwa woorid tõttawad ka senna, milledest tema ikka mööda tormab. Kesk kiriku ehk surnuaeda seisab ka püha koda, ning senna tõttab temaga ühes noor kui wana. Ta filmad langewad senna saades pühakojale peale, mille akendest tulemeri wastu läigib, kuna orila pühalikud healed lahtisest kiriku uksest temale wastu kajawad. Karel mäletab pühakirja sõnade järele, mis õnnis isa temale oli öölnud: „Minu isamajas on palju eluase-
meid, sellepärast tulge minu juure, kes teie koormatud ja waewatud olete.“ Nüüd saab ta nende sõnadest aru; ta tahab selle juurde minna,

kellel palju eluasemeid on, sest et temal ühtegi ei ole. Kõik pingid ja istekohad on juba rahvast täidetud, kuna ikka uusi juure tuleb. Karrel kummardab enmast ühe posti najale ja waatab mütsikest peus hoides uudishimulikult ja täis püha kartust ümberringi. Kui imelik, ilmaški ei olnud ta siin olnud, ta ei tunne ka ühtegi inimest, aga siiski tunneb ta omas südamis, et ta kodus ja kui oma isa juures on.

Sellepeale kõlab orila ja rahwa wainustaw laulu heal tema kõrwu: „See on see päew mis Isjand tein'd!“ Tema filmad lähewad niisaks. Selle peale astus õpetaja kantšli peale, ning kuulutas neid üliwäga rõõmsaid sõulu sõnumeid: „Kristus on täna sündinud!“ Taewa ja maailma kuningas on halwas sõimes, Betlemma lautas maailma Snnistegijaks sündinud, ning meie wennašs saanud. Teda ei sündinud ükski muu asi, kuid aina armastus, millega ta kõiki oma juure kutsus, olgu rikas ehk waene, suur ehk pisuke, ta tahab neid kõiki oma taewariigi osalijeks teha, sellepärast on ta ka inimeliseks sündinud ja kõik meie patu ja liha nõdurused enese peale wõtnud. Ta ütleb ka kõige laste kohta: „Laste lapsukesed minu juure tulla.“ Oh sellepärast, armsad lapsed, armastagem oma Jesust, sest ta on meid enne armastanud. Selle käsu ja Jumaliku seaduse järele on ka paljugi helbeid südameid oma käd lahti teinud

ja paljugi lastele täna Jõulu rõõmu lastnud osaks saada; kui aga iales kusgil üks waene laps oleks, kellele ühtegi Jõulu rõõmu osaks ei ole saanud, siis tahab Betlemma lapsute Jeesus ise temale Jõulu rõõmu jägada ning tema jõudant taewaliku andidega rõõmustada. Sellepärast puistake oma koormatud südamed Issanda ette wälja, kes täna lapse näol teie juure tuleb; tema tahab teie palwet kuulda, ning teile üht õiget Jõulu rõõmu maitsta anda." Karel kuulab ristipandud kätega õpetaja kõnet, ehk ta sellest siisust küll palju aru ei saanud. Nii palju mõistis ta ometegi, et Jeesus teda ja kõiki lapsi nii ütlemata wäga armastada ja neid armuga wastu wõtta tahab. Waike rahu asus jeda teades ja kuuldes tema südamesse: ta ei kartnud ega tunnud korraga miski hirmu enam oma kurja ja õela tädi eest; ta teadis, et Jeesus teda saab hoidma ja kõige kurja eest kaitsma. Kõik lapsed ruttasiwad selle peale oma wanematega rõõmsaste kirikust wälja ja hakkasiwad koju minema, kus neid jõulukingitused ees ootasiwad; temal aga ei olnud ruttu kuhugile ruttata sellepärast ei läinud ta ka sugugi enam linna tagasi, waid ta astub pikkamesti jurnuaia wiimse raagus põesaste warju, kus tema wagad wanemad hingawad. Siin lasseb ta põlwili, paneb oma külmaks tarretanud käekesed risti ning hakkab armsa Jeesusele oma häda ja kurbtust

kaebama. „Armas Õnnistegija,“ kurdab ta, „ma olen nii väga õnnetu siin maailmas, kuna mu armas isa ja ema minu juures taevast on, kus neil hea põli on, mul ei ole kedagi, kes mind armastab, kui sina üksi, armas Jeesus, oh anna ka mulle rõõmsaid jõulusi. Ma ei sootwi omale ühtki jõulu-puud, riideid ega mänguasju, waid ma palun sind aga, kui sa seda wõid, siis tee, et minu tädi mind ei löö ega pekka, sest et ma selle raha ära kautasin. Sa tead ju ise kõik, oh armas ja kallid Jeesus, et ma selle raha tõeste ära kautasin ning selle eest ühtegi kooki ega saia ei ole ostnud; sa wõid seda ka mulle wist küll näidata, kuhu ma seda ära kautasin, nii et ma seda jälle wõiksin ülesleida ja tädi kätte koju wiia?! Ma tahan teineford hoopis enam ettewaatlikum olla. Armas Jeesus! ma palun sind ka, oh üttele mu tädile, et ta mu wastu sõbralikum on ja minuga mõnifordki sõbralikult kõneleb, nii kui mu armas ja kallid isa seda alati tegi, kuna ta weriselt ja surnult sai koju toodud, millest ta enam ülesse ei ärkanud.“ —

Selle peale jäi poisike wait, kuna üle jälle kange hirm ja kartus tuli, ning filmawee pisa-rad jõenä mõõda külmi kahwatanud palgeid alla weeresiwad mis endid pea jääks muutuwad ning siis kuu rinna ees kui pärlid läikisiwad. Tema jüda läks ford korralt ikka fergemaks, taewalik

rahu wõttis tema südames aset. Tema wäsinud pea langes ikka madalamale külma lume sisse, wainne kosutaw taewa rahu langes ta peale, ning ta uinus külma lume, kui oma isa rinna najale magama.

Inimeste teada ei ärka jäherdusest inest enam jün maailmas ükski külma lume peal ja kange külma käes ülesse, aga meie weikse Karlaga oliwad Sumalal ja püha Tõululapse Desu-iel hoopis teised nõud. Ta nägi magades üht imelikku armast unenägu: „Tema nägi, kuidas inglid teda kaugele, kaugele kandsiwad ja siis ellalt magama uinutasiwad. Mõne aja pärast arwas ta ennast ülesse ärkawad. Smetledes waatas ta ümber, ta oli lumi walges woodis ja ilujas soojas tuas, mida armas kuusepuu ja waha küünalde hais täitis. Peab ta ülesse tõusma ja seda kõit filmitsema? Ei, ta ei raatsi seda teha, sest siis ehk peletaks ta seda armast tundmist, kui unenägu enesest eemale, mis nii wäga ilus ja tema meelest nii ütlemata armas ja kallis on! Aga magus hais läheb ikka kangemaks, ja tema himu seda waadata ikka juuremaks, ta usaldab ennast ometegi pisut istutile ajada ja seda armast asja waadata, kuna ta- jane jutu kõmin tema kõrwu kostab.

Oh rõõmu! Unenäo wiirastused ei kau mitte, ta näeb oma lahtise filmadega ühe weikse laua peal Tõulu-puud põlewad, kus kõiksugu armsad

ja kallid asjad külges ripuvad, kuna kaks wanafest ühtepuhku uusi küünlaid põlema süüdaswad, mis juures tuba ühte puhku ikka walgemaks läheb.

„Ta saab wist pea ülestõusma,“ ütles wanadane naesterahwas, „sest ta liigtas ennast juba wäha aja eest.“

„Meie talitus on walmis,“ ütles wana teine pool nin läks oma abikaasa juure. — Seda kõik kuuleb ja näeb Karel, — oh kui selgeste wõib und näha. — Ta kuuleb kuidas wana emafene ennast tema üle kummardab ja mõlemad wanafesjed siis sõbraliku rahuloldawa naeratamisega tema peale waatawad: ta tunneb, kuidas õrnad pehmed käed tasakeste tema pead silitawad, kuna armsad sõnad tema kõrwu tungiwad.

Seal asub ütlemata rõõm tema südamesse: „Oh armas Jõulu-laps Jeesus,“ ütleb ta korraga käsja kokku pannes, „ma tänan sind kõigest südamest, et sa mind selle ilusa unenäuga rõõmuustad!“ Wanafestel oli tüf aega tegemist, enne kui nad seda temale ära jõudsiwad selgitada, et see mitte tühi paljas unenägu ei ole, waid kõik terwe tõsi. N'ad olla peale Jumala teenistust oma armsa, furnud lapse haua peale palwetama läinud, ning teda sealt, ühe haua pealt pool furnud, magamast leidnud.

N'ad oliwad teda kaasa wõtnud ja Jumala

abiga jälle elusse äratanud, ning tahta teda oma lapselks võtta, foristada, katta ja toita. Waene poisike arwab aga weel ifka unenägu nägewad, kuna ta ifka jälle uueste oma uniseid filmi õerub. Dmetegi wiimaks saab ta sellest kõigist selgeste aru. Ta tõuseb ülesse ning langeb luutsuwa nutuga oma uue isa ja ema kaela ümber, öölde: „Isa, ema, ma tahan teile üks sõnakuulelik poeg olla ja teid alati armsaks ja kalliks pidada.“

See oli üks õnnis Jõulu-õhtu pühitsemine, mida need kolm armast hinge nüüd ühes koos Jumalat kiites ja tänades pühitsejivad, ning mille üle Jumala inglitelgi taewas hea meel oli. Waikjelt läks püha õhtu mööda, sest et tohter kõwaste oli keelanud, et haiglane poisike wäga hädaste seda kõigesuuremat rahu tarwitab, kui ta mitte raskest haigeks ei peaks jääma. Kui isa weel hilisel õhtul Karla tädi juures oli käinud ja sellele kaduma läinud raha wäljamaaksnud, ning teatanud, et poisikene jäedawalt nende juure jääb siis oli see weel pealegi rõõmus, et ilmaasjata leiwa raiskajast lahti sai, kuna ta poisikese sööma raha oma tasku wõis pista. Nüüd oli alles waese lapse rõõm täielik. Bölewa Jõulupuuist ei saanud sellel õhtul palju hoolitud: üks küünal kustus pea teise järele, kuna nende jüda aga kõige suurema Jõulu-rõõmuga täidetud oli. Taewa inglid aga lautasi-

wad wist omad tiivad jelle maja üle, ning laulsiwad: „Auu olgu Jumalale kõrges, rahu maa peal inimestest hea meel?“ —

Dmal wiisil, ehk: Ma südant annan kõigest wäest.

Rord oli Jõulu õhtu kae,
Mill' kõigil rõõmustus;
Kus küünla walguis nii kui päe
Kõik majad walgustas.

Eiis mööda linna uulitsaid
Seal käis üks waene laps,
Ta nägi paistwad jõulu-puid,
T'al polnud rõõmu teps.

Ta waatis nuttes waikseste.
Ta tundis kurwastust,
Kui anti teiste lastele
Seal Jõulu kingitust.

„Oh!“ õhtas tema eneses!

„Kus minu rõõm nüüd on?!

„Kui isa ema elasid,

„Eiis oli mull ka õnn!“

„Nüüd hulkun üksi wõeral maal,

„Ei keegi tunne mind;

„Ei kohta, paika kus'gi pool —

„Oh Issand, aita mind!“

„Ei tee mull' ükski lahti ust,

„Ei ükski rõõmusta,

„Ei ükski anna kingitust.

„Ei waest last armasta.“

„Ei ükski futju waatama

„Mind ilust Jõulu-puud,

„Ei ükski tule küsima:

„Dn külm, ehk nälg, ehk muud?“

Kus ial üks ehk wäraw on,

Ta waene koputab;
Ei tehta lahti kus'gi pool. —
Ta keha külmetab.

Ta hüüab wiimaks halebaste;
„Mu armas Jeesus!
„Oh tule, aita oma last,
„Jäe isaks minule!“

„Külm waewab mind, nälg nõdraks teeb
„Ja riided kattend ka!“
Nüi ohkab ta ja seisma jääb —
Ring uinub magama.

Siis näeb üht armast nägemist,
Et kõrgel taewa all
Seal walge riide sees üht last
Näeb jõudwad ligemal',

Kui tema juurde jõuab ta,
Siis ütleb armuga:
„Oh laps, see Jeesus olen ma,
„Su Dnnistegija!“

„Ma tahan ehitada nüüd
„Sull kallist jõulu-puud
„Ja kingin sulle taewa hüüd;
„Ring annan armu-suud.“

Siis näitas üles taewa pool'
Nüüd Jeesus sõrmega,
Laps nägi seal üht hiilg'wad puud
Kuld tähtest särama.

Ta tundis rõõmu lõpmata
Sest taewa walgusest;
Ei raatsind filmi pöörata
Sest hiilgwaist jõulu-puust.

Ja kui ta nii pool magades
Seal seisab müüri na'al

Siis näeb, kuni inglid lennates
Ta poole tulewad,
Need kantsid teda ülesse,
Kus hiilgas ilus puu;
Seal jägas andid Jesuke
Tal' ilma otjata.

See peale ärkas rõõmuga
See laps nüüd ülesse;
Üks proua lahke näuga
Seal seisib tema ees.

See ütles: „Armas lapsuke
„Mis külmetad ja siin?
„Et tule minu järele.
„Sind sooja tупpa wiin.“

See helde proua andis nüüd
T'al süüa, juua ka,
Ta uued riided sedamaid —
Muud jõulu kinki ka.

See armas proua ütles veel:
„Nüüd armas lapsuke.
„Ma jään nüüd emaks sinule,
„Jääd lapsjeks minule.“

Laps tänas prouat armsaste
See suure armu eest.
Ja Issandat ka ühtlasi
Ta kiitis jüdamest.

Said mõned päewad mööda läind,
See laps siis haigeks jäi;
Ja selle järel peagi
Su surma kell tall' löi.

Nüüd on see waene lapsuke
Seal, kus ta päris-maa,
Kus tema armas Jesuke,
Ja isa, ema ka.

Oh armsjad lapsed! kuulge nüüd:
Kui Jeesus armas teil,
Siis jägab teil' ka taewa hüüd
Seal kõrges ülehel.

"Et läki nüüd Betlemma."

Luk. 2, 15.

Kes ei taha mitte waimus karjastega Betlemma n. n. ja seda imet näha, mis Jumal inimeste õnnistuseks on lasknud sündida! Betlemma nimi on iga ristiniimesele armas ja kallis. Juba wana Testamentis on Betlemma nimi tihtigi nimetud saanud; uues Testamentis saab see nimi igakord mälestud; kui Jeesule sündimisest kõne on. Betlemmas sündis maailma õnnistegija neitsist Mariast alwas weiste lautas, kus tema esimene ase weiste sõim ja koredad heinad ja õled olivad. Betlemm on Jerusalemmast kahe tunni tee kaugusel, ilusa ja wiljarikka maa sees. Sellepärast on tema nimi ka Betlemm, see on: wiljaait ehk wiljasalw. See wiljasalw on ka meie eluleiwaks saanud Jeesuse Kristuse, meie kalli Õnnistegija maailma sündimise läbi.

Betlemma tee peal suri ka ükskord Mael ning sai Jakobist juure nutu ja kurwastusega jenna mahamaetud. Kui mitme saja aasta pärast Betlemmas esimene märtrite weri woolas, sest et hõel kuningas Herodes kõik poeglapsed

ära lastis tappa. Siis kuuldi nuttu ja hulgu-
mist Betlemmast. „Kael nuttis oma lapsi ja ei
tahtnud ennast mitte trööstida lasta.“

Betlemma wäljal noppis ka Ruth üksford
wilja päid, ning Betlemma wäljal hoidis ka
weike Dawet karja, kui prowet Samuel tuli ja
teda Iisraeli üle kuningaks wõidis. Selajal oli
Betlemm kuulus koht ja paik. Pool tuhat aastat
pärast seda aga lähed Betlemm jälle kuul-
saks, kus kirja sõnad ja prohwetlikud ettekuulu-
tamised täide lähewad: „Ja sina Betlemm Ew-
rata Juuda maal, kes sina üks neist kõige wä-
hematest linnadest oled Juuda würstide seast;
sinust peab mulle see karjane wälja tulema, kes
minu rahwast peab äralunastama.“ — Meie
teame, et maailma Snnistegija täna Betlemmas,
neitsist Mariast ilmale on sündinud, sellepärast
saiwad ka wagad karjatsjed Betlemma wäljal
ingli laulu kuulda, mis kellegi sureliku inimese
kõrwad enne ega pärast ei ole kuulnud. —
Betlemm on selle auu osaliseks saanud Jumala
püha nõu järele, et just temas maailma Sn-
nistegija pidi sündima ja ei mitte kuulsa pea-
linnas Jerusalemmas, kus Dawet kui kuningas
oli walitsenud, kelle sugust ka Kristus liha poo-
lest oli. Meie kuuleme weel tänagi waimus
inglite laulu Betlemma wälja pealt: „Mu-
olgu Jumalale kõrges, rahumaa peal
ja inimestest hea meel!“

Ja waata? sest weikse Petlemma linnast ja weiste sõimest, öölbakse ka sulle: „Arge kartke! sest waata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis kõige rahwale peab saama. Sest teile on täna Snnistegija sündinud.“ Dh läki siis karjastega waimus Petlemma ja waatagem jeda ime asja, mis Issand on lasknud sündida. Dh Jumaliku püha imet ja armu nõu. See kes püha Jumal ja keda inglid igawesest ajast käte peal on kannud ja püha auufartusega kummardanud; see magab nüüd, kui kõige alwem julase laps lautas weiste sõimes. Sellepärast laulgem:

Wiisil: Ma tulen taewast ülewelt.

Petlemma linna ruttake,
Ja weiste sõime waadake,
Seal hingab teie hinge eht,
Kes teie rõõm ja elu täht.

Rõõd wagad tõstwad rõõmu häelt,
Nüüd kõige laia ilma pealt
Dn kuulda laulu helinat,
Et majad wastu kõlawad.

Rust kõlab laulu, kandli häel,
Ja Jesust kiidetakse teal,
Sealt jaadan ära põgeneb,
Ja Jesus ise senna jäeb.

Rõõd majad on nüüd ehitud,
Ja rahwas puhtad, kasitud, —
See juures wõtkem katsuda.
Kuis lugu on mei' hingega.

Kas igaüks ka aru saab,
Et see meil' meele tuletab,
Et hing üksford ka puhtaks saab?

Kui leiad Jesust sõime seest,
Ja palud teda südamest,
Siis sinu hing saab pühits'tud,
Ja tema armus puhastud.

Kes nüüd ei otfi Jesusest,
Ei palu teda südamest,
Ei see jaa ilmas õnnistust,
Ei taewariigi pärandust.

Miks rahvas nõnda ehitab?

Jah Jeesus tõi rahu, mis inime kautand ära. Ta tõi taewa rahu pattus hukka läinud maailmale, mis Adama patulangemise läbi needmise all oli. Kui Jeesus ei oleks maailma sündinud, siis ei oleks üksigi hing wõinud igawesest hukatusest peafeda. Seda armu tõutust kuulutas Jumal juba esimiste inimestele Paradiisi aedas nende sõnadega: „Sinu seemne läbi peawad kõik sugud õnnistud saama.“ Neljatuhande aasta pärast sai see kuulutus ka tõeks, kui wana mau pea rõhuja Betlemma lautas maailma sündis, kellest kõik prohwetid ja usuijad ammu wanal ajal oliwad ette kuulutanud. Tema oli liha poolest kõikis meie sarnane, ometi ilma patuta; ja Ta pidi püha, ilma süüta ja käsutäitja olema, ning meid patust, surmast, käsuneedmisest ja põrgu wäest lunastama, Jumala auuga ehitama ja igawest õnnistust meile saatma. Sellepärast, kummar-

dage teda tuhkas ja põrmis ja mõtelge: Sumal
jaab inimeseks! maailma Looja sünnib kui nõ-
der inimese lapsuke looma lautas, sõim on te-
male kätiks ja woodiks, kõwad mähkmed tema
riided. Mõistke see juures tema lõpmata ar-
mastust patuste inimeste vastu. Täewast wa-
hetab ta maa vastu ja lõpmata auu, waesuse
vastu. Keegi ei oleks Tema sündimist teadnud
ega temas meie Lunastajat tunnud, kui Su-
mal seda mitte waele karjastele ei oleks last-
nud ingli läbi kuulutada, sellepärast ütleb nä-
gemata heal ka meile jellel kallil Jeesuse sün-
dimise õhtul. „Et läkki nüüd Betlemma ja kuu-
lakem inglite armast laulu, mis Betlemma
wälja pealt patusele nii armjaste südamesse
tungib: „Auu olgu Sumalale kõrges ja
maa peal rahu, inimestest heameel!“

Oh hing tõtta siis ka ruttuste Betlemma
ja kumarda seda lapsukest, kes Maria rüppes
magab. Oh kas tunneb sinu hing, ka säherdust
üpris suurt rõõmu, kui need wagad karjatsed
ja kas kiidab ja tänab sa ka Sumalat, kõige
see eest, mis ta sulle oma inimeseks sündimi-
sega head on teinud? Oh kingi sellepärast oma
süda Jeesusele magusaks ohwri anniks, sest et
kulda ja hõbedat sul temale anda ei ole, mida
ka Issand ei tahagi.

Oh kui liigutaw ja õnnis peab meile selle-
pärast Tõulu õhtu pühitsemine olema, mis su-

guft suurft õnnistuft peab ta meile tooma, kui meie teda õiete pühitseme ja seda õnnistuft mäletame, mis Jumal neil päivil kõige maailmale walmistanud on. Kõige jellepärast peaksite ka teiegi rõõmustama seda kuuldes: „Teie on täna õnnistegija sündinud!“ Temast ütleb püha kiri: Ta kaswas tarkuses ja mõistuses Jumala ja inimeste juures.“ Oma kaheteistkümnes eluaastas juba istus ta templis õpetajate ja kirjatundjate seas ning kuulas nende püha kirja seletusi ja küsis ja wastas neile nende küsimiste peale, mis üle kõik pealtkuulajad imestama pidiwad. Ta ütles selle juures ka oma emale, kui see teda otfis: „Kas teie ei tea et ma ses kajas pean olema, mis mu Isa pärast on?“ millest tema ema seekordgi mitte aru ei saanud. Ta oli ka oma wanematele igas asjas sõnakuulelik laps. Peaks Tema teud ja elu meile kõigile eeskujuks olema, nii et kõik meie lapsed wõiksid tarkuses ja mõistuses Jumala auuks üleskaswada. Seda tee oh Issand Jeesus! kes ja see suur laste sõber oled ja neid ütlemata armastad. Sa ise oled ju oma püha suuga ütelnud, kui sa siin maa peal elasid: „Laske need lapsukesed minu juure tulla ja ärge keelake neid mitte, sest niisuguste pärast on Jumala riik.“ Jumala püha Pojal, ei olnud siin maa peal kohta, kuhu Ta oma pead

oleks wõinud panna, aga Ta on oma tahtmisega nii ütlemata waeseks ja alatuks saanud, et meie seeläbi wõiksimel rikkaks saada. Tõstke sellepärast rõõmuga oma silmad Tema poole, sest et Ta teid nii ütlemata suure armastusega kutsub: „Mina olen tee, tõde ja elu, sest ilma minuta ei sa keegi Issa juure.“ Ta oli ka oma taewase Isale sõna-kuulelik surmani, ning on meile jälgi jätnud, kus meie peame käima.— Teile on Õnnistegija sünninud, kui teie Tema sõna kuulete ja Tema tahtmist täidate. — Ta sai Juuda rahwast teutud ja wiimaks surmatud. Ta oma jünger Juudas andis teda ära, Peetrus salgas teda ära, Ketsemani aedast wõitles Ta raskestes surmaga, nõnda, et Ta higi kui werepijarad maa peale langesiwad, kuni Issast läkitatud ingel Teda kiinnitas. Teda pehketi, minu ja sinu pattude pärast piitsaga, — löödi keppidega, naeri ja teutadi, kibuwitsja krooniga kroonitud laskis ta Kolgata mäel oma käed ja jalad läbi muristada ja äraneeetud ristil puu peal kandis ta hirmust surma walu, kõik sellepärast, et meie neist waludest, mida meie teeninud oleme, lahti saaksime. Oh armsad hinged: noored ja wanad waadake täna sõimest Kolgata mäele, siis saate tõeste liigutatud südamega ütleva! „Armas Õnnistegija, kui suur oli Sinu kannatus meie vastu! mis oled sa kõik meie patuste eest pidanud kannatama, et meie aga igawest elu ja õnnistust wõiksimel pärida.

Sina, oh truu karjane jätkid oma elu meie eest, et meie pidime igaweste õndsaks saama. — Oh, kas meie ei piaks siis mitte sinu, kui selle hea karjatse healt rõõmuga kuulma ja sinu juure tõtma, armu ja halastust otsima! — Sa kutsud meid järele ja ütled: „Andke mulle oma südamid eluasemeks ja pühha Waimu templiks.“ Oh Is-sand, wõta siis meie südamid oma eluasemeks ja pühitse meid, et meie sinu omad wõiksimel olla, sulle elada ja sulle ka surra, kus meie sind siis taewas palest paleste näeme, ning sulle üht kiituse ning Hosianna laulu teise järele laulame!“ Oh rõõmustage endid, et Õnnistegija pärast oma libedad piina walu, mis meie patu ja surma pärast kannatama pidi, jälle oma igawese auu sisse Taewa Isa juurde tagasi läks, ning kui wägew sõjamees pärast õnnerikast wõitu põrgu, surma ja haua üle, surmusest ülesse tõusis. Täege siis kuni surmani temale truutiks ja sõnakuulelikuks, siis ei tule surm mitte waenlase, waid sõbra kombel siit hädaorust ärawiima taewa, kus oma teie kallist Õnnistegijat kiita ja tänada wõite. Surete teie Kristuses, siis teeb ta hauda teile üheks waiksiks magamise kambriks, kust Ta teid nooruse homikul wäljakutsub. Teie ihu saab rahul puhkama, kuna Ta taewaliku auuga tuleb kõiki surmuid ülesäratama, siis on kõik pühad inglid temaga. Saab peaingli pasun hüüdma, siis tõufete ka teie haudadest ülesse,

kuna Issand teid siis oma parema käele paneb, võlde: „Tulge täna, minu Isa õnnistatud ja pärige seda kuningriiki, mis alguses teile on asutud! Minge ome Issanda rõõmu sisse!“

Nõnda käigem siis kuni surmani Tema jälgedes, nagu Ta meile eeskuju on jätnud, andkem endid Tema omaks, siis võite teie kõik õigeid Jõulu pühaid pühitseada ja omas südames hõisates hüüda: „Ka meile on täna Õnnistegija Petlemma lautas sündinud!“ Meie tahame Teda nüüd veel südamest kiita. Sellepärast tõstame meie omad käed ja südamed Jesuse sõime pole ja palume:

Issand ja Õnnistegija, Jesus Kristus, ja igavene taevase Isa poeg ja meie Lunastaja! Sulle olgu auu ja kiitus selle suure armu eest, mis sa oma maailma sündimisega meie waeste patuste vastu ülesnäitasid. Sa oled Issast meile antud tarkuseks, õiguseks, õnnistuseks ja lunastamiseks, et meie ei pidanud mitte igaweste hukkaminea, waid armust õndsaks saama; oh ole meie usu kalju ja ärapeastja, sest muud abimeest meil ei ole, kui Sina, oh Kristus, see elawa Sumala Poeg, sest kuhu peame meie minema, ehk kust majalt abi leidma, kui sinu juurest. Oh ole oma sõnaga meile lambiks ja walguseks siis ei komista meie ialgi. Ole meie Õnnistegija meile elus ja surmas, ses ja teises ilmas. Miski ei pea meid Sinust lahutama, olgu kõrgus ehk sügawus, ei minewik ega tulewik, ei rõõm ega

kurvaatus, ei surm ega waetwaline wilets maailma elu. Sinule tahame meie uskus elada, kuni sa meid siit maailma hädorust enese juurde taewa kutsud. Sinu õnnistus hingagu meie kõikide peal Sinu rahu walitsegu meie südametes ja Sinu tallis püha Waim juhatagu meid seda head ja õiged teed taewa poole käima Kuule meid oma põhjatuma armu ja halastuse pärast. Amen!

Wiisil: Küll wagade elu siin seestpidi hiilgab.

Oh armastus! Kes tulnud patuste juure,
Kes taewast on jätnud, ning sõimesse läind;
Kes tuli, et mina, kes kuri, ei sure,
Ehk ma küll järgeste siin kurja teed käin'd.
Ma armastan Teda
Ja unustan häda.
Sest armastus waatab kui ema mu peale,
Ning armastus kuuleb mu kaebduse heale.

Su arm on nii pala, et sa minu pärast
Kõig' juuremat imet siin ilma peal teind:
Arm tõi Jsa sülest Sind, ning rõemfäst taewast,
Arm on ka rohkeste küll walu Sull' teind,
Nüüd Jumal on liha,
Ja kustuta wiha.
Nüüd patused puhtad, ta wangid on peasnud?—
Kes nüttes mu Jesust seal sõimes on näinud!

Mu Jesu arm katab kõik mu juured patud,
Sest sõimes on puhtus, kus puhtust ka saan;
Ma tunnistan selgest: ei head ma teind,
Waid kõigest mu tegudest kurja küll nään!
Et aga mu Jesus
Nii waene on sõimes,

See teeb mind, kes kõlwatu, Ta weres puhtaks,
Sest laulan nii rõõmsast: Mull Jeesus on Peastjaks."

Wiisil: Jeesus tule minule.

Olen weike lapsuke,
Taewa Jsa talleke,
Mind ta lubab armasta,
Ei ma teda kurwasta.

Mulle wennaks kinkis ta
Oma Poega, Jeesust ka.
Kui nüüd pean lahkuma
Ilmast, siis näen teda ma.

Ja kui saan siis taewasse
Ta mind wõtab sülesse,
Ja wiib ingli feltji ka
Laulma kauni häälega.

Wõidu-palmid annab mull',
Mina kiitust laulan tall',
Wõidu kroon on minul peas,
Jeesus minu felttimees.

Laps ja Jeesus.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule sa.

Jeesus: Oh armas kallis lapsuke,
Sa taewa Jsa taimetse,
Jää ustawaks mull' alati,
Ja armsaks lapsjeks surmani.

Sa minu karja talleke,
Nüüd jää mu juure järgeste,
Siis wiin sind wiimaks taewasse
Mu armja Jsa majasse.

Laps: Mu armas kallis Jeesuke!
Siin olen ma ju lapsuke,

Mind kanna oma käte peal
Ja õnnista mind igal pool!

Mill' tuled Sa mu sõbrake
Ja viid mind üles taewasse,
Et ma Sind näen ja Sinuga,
Saan igaweste elada.

Jesus: Oh oota, oota lapsuke!
Ma tulen wistist rutuste,
Sind wõtan oma sülesse
Ja annan juud sull' armjaste.

Laps: Ma ootan juure himuga
Ja laulan rõõmsa healega
Sull' oma kalli sõbrake
Nüüd kiitust tänu järgeste.

Auu olgu sulle jüdamest
Su juure armastuse eest.
Sa oled minu Jeesuke,
Ma sinu kallis lapsuke!

I. A.

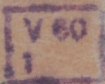
Wiihil: Wõtite hästi, kui sind —

Waata heldest meie peale
Püha laps Immanuel!
Meie ihu, hinge, meeled
Pühitse nüüd enesjel!

Sinu lapsepõlwe rõõmu
Las' meid maitsta, Jeesuke!
Et Sull' jõna kuuldes toome
Anniks oma jüdame.

Kõrkust ja kõik kurjad asjad
Wõta meitest koguni,
Meie palume, et aitad,
Amen, Jeesus sündku see!

3.50

160/287

2

Hind 10 kop.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

1 0100 00070896 2